

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Odotettu vieras

Aikuisystävätoiminnan esittelyvideo

Heidi Hursti

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön ko 210 op

04/2010

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Heidi Hursti	Sivumäärä 41
Työn nimi Odotettu vieras, Aikuisystävätoiminnan esittelyvideo	
Ohjaava opettaja Maarit Honkonen-Seppälä	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Aikuisystävätoiminta, Matias Vallisto	
Tiivistelmä <p>Odotettu vieras, Aikuisystävätoiminnan esittelyvideo on toiminnallinen opinnäytetyö ja sen produktina on aikuisystävätoiminnan esittelyvideo. Työn tilaajana on aikuisystävätoiminta. Opinnäytetyöni tavoitteena on esittelyvideon avulla antaa mahdollisille tuleville aikuisystävälle kuva siitä, mitä toiminta käytännössä on ja tämän kautta lisätä vapaaehtoisten aikuisystävien määrää toiminnassa.</p> <p>Aikuisystävätoiminta on vapaaehtoistoimintaa, joka tarjoaa toimintaan tulevan perheen lapsen elämään turvallisen aikuisen. Opiskelujen ja töiden vuoksi monilla vanhemmilla ei ole lapsilleen tarpeeksi aikaa ja monet kokevat lapsensa tarvitsevan enemmän yksilöllistä aikaa turvallisen aikuisen kanssa. Tätä varten aikuisystävätoimintaa järjestetään. Toiminta on kaikille perheille avointa, eikä mukaan tulemiseen tarvitse olla erityisempiä syitä. Lapsen oma tahto ja vanhemman suostumus riittää.</p> <p>Vapaaehtoisia aikuisystäviä tarvitaan toimintaan kokoajan lisää. Tälläkin hetkellä moni toiminnassa mukana oleva lapsi ja nuori odottaa oman aikuisystävän saamista. Koska monet toiminnasta kiinnostuneet eivät tiedä, mitä toiminta käytännössä on, motivaatio mukaan lähtemiseen ei oletettavasti ole suuri. Esittelyvideo pyrkii vastaamaan tähän ongelmaan.</p> <p>Esittelyvideota tullaan käyttämään toiminnan erilaisissa infotilaisuuksissa. Tämän lisäksi se tullaan mahdollisesti laittamaan internetiin, josta kaikki toiminnasta kiinnostuneet voivat sen katsoa. Näin työ tulee toimimaan sekä selkeämmän kuvan antamisessa että kiinnostavuuden herättämisessä.</p> <p>Esittelyvideon tekeminen oli monivaiheinen prosessi, joka kulki alkupohdintoista aina viimeisiin editointisäätöihin saakka. Valmiista esittelyvideosta tuli hyvin tarkoitustaan vastaava, toimintaan innostava työväline aikuisystävätoiminnan käyttöön.</p>	
Asiasanat kansalaisjärjestöt, vapaaehtoistyö, tukihenkilöt, mainonta, kuvaus, editointi	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Heidi Hursti	Number of Pages 41
Title An Awaited Guest, an introductory video of the Intergenerational Friendship Service (IFS, in Finnish Aikuisystävätoiminta)	
Supervisor Maarit Honkonen-Seppälä	
Subscriber and/or Mentor Aikuisystävätoiminta, Matias Vallisto	
Abstract <p>An Awaited Guest, an introductory video of the Intergenerational Friendship Service (IFS) is a functional thesis. Its product is an introductory video of the IFS. The work has been subscribed by the IFS. The aim of my thesis is to give prospective adult participants a view to the IFS activity in practice, and thus increase the number of friendship volunteers in it.</p> <p>The IFS is voluntary work, which provides a secure adult figure to children of the families that participate in the activity. Because of studies and work, many parents do not have enough time to spend with their children and many feel that their children need more individual time with a safe adult. This is exactly what the IFS is for. The IFS is open to all families and no specific reasons for participating in the activities are required. A child's own will and a parent's approval are the sufficient factors.</p> <p>There is a constant need of volunteers in the IFS. Currently, there are many children and young people that are waiting for their own adult friendship volunteer. People, who have some interest in the activity, do not necessarily have a proper picture of it, and therefore they may not be very motivated to become a volunteer. The introductory video is meant to solve this problem.</p> <p>The introductory video shall be used in different kinds of information sessions. In addition, it shall probably be downloaded on the Internet so that it will be available for all the interested parties to see. This is how the video will both give a clearer picture of and increase interest with respect to the IFS.</p> <p>Making of the introductory video was a multi-phased process that started from brainstorming first ideas to the last finishing touches of editing. The completed introductory video became an extremely purposeful, inspiring tool for the IFS.</p>	
Keywords civil organization, voluntary work, support person, advertising, filming, editing	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 TAUSTAORGANISAATIOT	5
2.1 Mannerheimin Lastensuojeluliitto	5
2.2 Pelastakaa Lapset	5
3 AIKUISYSTÄVÄTOIMINTA	7
3.1 Toiminnan taustaa	7
3.2 Toiminta käytännössä	8
3.3 Toiminnan määrittelyä	9
4 AIKUISYSTÄVÄTOIMINNAN ESITTELYVIDEON TARKOITUS	11
5 TYÖN ALKUVAIHEET	14
5.1 Aiheen syntyminen	14
5.2 Idean kehittelyä	15
6 IDEASTA VIDEOKSI	17
6.1 Käsikirjoitus	17
6.2 Kuvaaminen	18
6.3 Tekstiosiot	20
6.4 Taustamusiikki	21
6.5 Editointivaihe	22
6.6 Budjetti	24
7 TYÖN ARVIOINTI JA POHDINTA	25
7.1 Oma arvio esittelyvideosta	25
7.2 Tilaaajan arvio esittelyvideosta	26
7.3 Aikuisystävätoiminnan tulevaisuus	27
8 LOPUKSI	28
8.1 Jatkotutkimusaiheet	28
8.2 Loppusanat	28
LÄHTEET	29
LIITTEET	32
Liite 1: Kirje esittelyvideosta toiminnassa mukana oleville	
Liite 2: Sähköpostiviesti videon tekstiosuuksista aikuisystäville	
Liite 3: Kirje videon tekstiosuuksista perheille	
Liite 4: Aikuisystävätoiminnan esittelyvideon rakenne	
Liite 5: Aikuisystävätoiminnan esittelyvideo -tallenne	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni nimi on Odotettu vieras, Aikuisystävätoiminnan esittelyvideo. Työn tilaajana on Keski-Suomessa toimiva Aikuisystävätoiminta, jota järjestää Mannerheimin Lastensuojeluliiton Keski-Suomen piiri sekä Pelastakaa Lasten Keski-Suomen aluetoimisto. Työn nimi "Odotettu vieras" on erään aikuisystävän kirjoituksesta esittelyvideota varten. Hän kertoi toiminnassa olevan parasta sen, "kun huomaa olevansa odotettu vieras". Nimi viittaa näin ollen aikuisystävän merkitykseen lapselle.

Opinnäytetyöni on toiminnallinen työ ja sen produktina on Aikuisystävätoiminnan esittelyvideo (Liite 5; videon runko Liite 4). Laajimmat opiskelukokonaisuudet opintojeni aikana olivat sosiaalinen vahvistaminen sekä yhteisöviestintä- ja mediakasvatus. Tämän vuoksi Aikuisystävätoiminnan esittelyvideo sopi hyvin opinnäytetyöni aiheeksi yhdistäessään nämä molemmat kokonaisuudet.

Työni viitekehys on kaksitahoinen. Toinen osa perustuu pääasiassa erilaisiin aikuisystävätoiminnasta kirjoitettuihin raportteihin ja materiaaleihin, jotka samalla sivuavat ennalta ehkäisevää lastensuojelua. Toinen osa liittyy vahvasti työni toiminnalliseen osaan, produktin valmistamiseen ja keskittyy näin ollen pääasiassa videokuvaamiseen ja -editointiin.

Ajatus esittelyvideosta syntyi kesällä 2009 ollessani Aikuisystävätoiminnassa harjoittelussa. Tuolloin kiinnostuin toiminnasta todella paljon ja jo heti syksyllä menin itsekin toimintaan mukaan.

Aikuisystävätoiminnasta oli tehty aikaisemminkin video. Kyseinen video oli tyyliltään haastattelumainen ja keskittyi yhteen toiminnassa mukana olevaan perheeseen. Aikuisystävää videolla ei näytetty. Nyt tekemäni Aikuisystävätoiminnan esittelyvideon haluttiin näyttävän nimenomaan, mitä aikuisystävän ja lapsen yhteinen toiminta on. Tavoitteena oli tehdä innostava ja toimintaa kuvaava esittelyvideo, jonka avulla toimintaan saataisiin lisää aikuisystäviä.

2 TAUSTAORGANISAATIOT

2.1 Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) on vuonna 1920 perustettu kansalaisjärjestö (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010a), joka toimii lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyväksi. Sen päämääränä on luoda jokaiselle lapselle hyvä ja turvallinen kasvuympäristö. MLL pyrkii lisäämään lapsuuden arvostusta ja näkyvyyttä yhteiskunnassa sekä tuomaan lapsen näkökulmaa yleiseen päätöksentekoon. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010b.)

MLL toimii lapsuutta suojelevana suomalaisen kasvatuskulttuurin kehittäjänä. Se pyrkii edistämään nuorten kasvua ja kehitystä sekä lapsiperheiden hyvinvointia luomalla erilaisia osallistumismahdollisuuksia ja tarjoamalla vertaistukea. Toiminnassa tärkeää on lapsen näkökulman huomioiminen. (emt.)

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry on keskusjärjestö, jonka keskustoimisto sijaitsee Helsingissä. Keskusjärjestön jäseninä ovat paikallisyhdistykset ja piirijärjestöt. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010c.) Paikallisyhdistyksiä on 565 ja piirijärjestöjä 13. Paikallisyhdistysten kautta MLL tuo yhteiskunnalliseen keskusteluun arjen kokemuksen kautta syntynyttä ajankohtaista tietoa. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010b.) Ne toimivat paikkakunnallaan MLL:n arvojen ja periaatteiden mukaisesti lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin turvaamiseksi. Piirijärjestöjen tehtävänä on tukea alueensa paikallisyhdistysten toimintaa. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010c.) Keski-Suomen piirin toimisto sijaitsee Jyväskylässä.

2.2 Pelastakaa Lapset

Pelastakaa Lapset on vuonna 1922 perustettu voittoa tuottamaton kansalaisjärjestö (Pelastakaa Lapset 2009a). Sen tavoitteena on lisätä lasten hyvinvointia Suomessa ja muualla (Pelastakaa Lapset 2009b).

Suomessa Pelastakaa Lapset järjestää monipuolista ammatillista lastensuojelutyötä, johon kuuluu muun muassa tukiperhe- ja tukihenkilötoiminta, sijaisperhetyö, lomakotitoiminta sekä lastenkotitoiminta. Kansainvälistä toimintaa Pelastakaa Lapset tekee erilaisten ohjelmien ja hankkeiden kautta esimerkiksi hätä-apuun, lastensuojeluun, lapsityön vastustamiseen sekä lasten kuulemiseen liittyen. (emt.)

Suomen Pelastakaa Lapset on kansainvälisen Save the Children Allianssin jäsenjärjestö. Kaikkiaan jäsenjärjestöjä on 29. (Pelastakaa Lapset 2010.) Pelastakaa Lapset tekee työtä heikossa asemassa olevien lasten oikeuksien puolesta ja pyrkii parantamaan kaikkien lasten asemaa. Se saa rahoituksensa muun muassa jäsenmaksuista, varainhankinnasta, Raha-automaattiyhdistykseltä sekä lahjoituksista. (Pelastakaa Lapset 2009a.)

Järjestöllä on 93 paikallisyhdistystä, joihin yksityiset ihmiset voivat liittyä jäseniksi. (Pelastakaa Lapset 2010.) Pelastakaa Lasten keskus toimisto sijaitsee Helsingissä. Sen lisäksi järjestöllä on viisi aluetoimistoa, jotka sijaitsevat eri puolilla Suomea (Pelastakaa Lapset 2009c). Keski-Suomen aluetoimisto sijaitsee Jyväskylässä.

3 AIKUISYSTÄVÄTOIMINTA

Aikuisystävätoiminta on Mannerheimin Lastensuojeluliiton Keski-Suomen piirin ja Pelastakaa Lasten Keski-Suomen aluetoimiston yhdessä järjestämää toimintaa. Toiminnan hallinnointi- ja talousvastuu on MLL:lla. (Moilanen & Rajalin & Tammelin 2009, 3.) Aikuisystävätoiminnassa on kaksi työntekijää: toiminnan päällikkö Annemari Sinikorpi sekä koordinaattori Matias Vallisto.

Aikuisystävätoiminta perustuu lapsen tai nuoren ja vapaaehtoisen aikuisen väliseen ystävyysuhteeseen. Toiminnassa lapsi tai nuori ja aikuisystävä viettävät säännöllisesti aikaa yhdessä. Yhteisten tapaamisten sisällön ja tapaamistahdin pari päättää yhdessä lapsen vanhempien kanssa. Yhdessä tekeminen voi olla esimerkiksi läkkyissä auttamista, leipomista, askartelua tai ihan vain yhdessä olemista. (Aikuisystävätoiminta 2010a.) Aikuisystävätoiminta on avointa kaikille lapsille ja nuorille. Oma tahto ja vanhemman suostumus riittää. (Moilanen ym. 2009, 6.)

Yleisimmin aikuisystävätoiminta on paritoimintaa, jossa yhdelle lapselle tai nuorelle valitaan oma aikuisystävä. Toimintaa toteutetaan myös pienryhmissä, joissa muutama aikuinen toimii lasten tai nuorten ryhmän kanssa yhdessä rakennettujen sääntöjen mukaan (emt., 8).

Aikuisystävätoiminta saa Raha-automaattiyhdistykseltä kohdennettua toimintavastustusta vuoden 2010 loppuun asti. (emt., 3.) Toimintaa pyritään jatkamaan tämän jälkeenkin, mutta toiminnan järjestäjätahot sekä rahoitus on vielä hieman epäselvää. Joka tapauksessa toiminnan uskotaan vahvasti kuitenkin jatkuvan samassa muodossaan.

3.1 Toiminnan taustaa

Aikuisystävätoiminta on lähtöisin kahdesta Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry:n (Koske) hallinnoimasta hankkeesta. Vuosina 2002 –

2004 Jyväskylän seudulla toteutettiin Sukupolvet verkoksi -hanke Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) tuella. Hankkeessa kehitettiin vapaaehtoistoiminnan kautta tehtävää ennaltaehkäisevän lastensuojelun toimintamuotoa, sukupolvien välisiä mentorointia. Aloitettu työ sai vuosina 2005 – 2007 jatkoa seuraavassa koko Keski-Suomen kattavassa Välittävät sukupolvet -hankkeessa, joka toteutettiin myös Raha-automaattiyhdistyksen tuella. (emt., 5.)

Ensimmäinen hanke oli tarkoitettu toiminnan testaamiseen, mutta toisessa hankkeessa tavoitteena oli juurruttaa toiminta pysyväksi toimintamuodoksi Keski-Suomessa. Alkuvaiheessa toiminnasta puhuttiin sukupolvien välisenä mentorointina. Koska kuitenkin monet vierastivat sanaa, toiminnasta alettiin käyttää nimitystä aikuisystävätoiminta. (Puustinen 2009, 7, 13.) Vuoden 2008 alusta toiminta jatkui aikuisystävätoiminnan nimellä Mannerheimin Lastensuojeluliiton Keski-Suomen piirin ja Pelastakaa Lasten Keski-Suomen aluetoimiston yhteisenä toimintana (Moilanen ym. 2009, 3).

3.2 Toiminta käytännössä

Aikuisystävätoimintaan mukaan tuleville vapaaehtoisille aikuisystävälle järjestetään perehdytys, joka on laajuudeltaan 9 – 12 tuntia. Perehdytyksessä käsitellään aikuisystävätoiminnan periaatteita sekä yleisesti vapaaehtoisuutta ja siihen liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia. Oleellista on oman sitoutumisen ja motivaation pohtiminen. Tarkoituksena onkin erilaisten harjoitteiden avulla selvittää, onko aikuisystävätoiminta itselle sopiva toimintamuoto. (emt., 21 – 33.)

Perehdytyksen lisäksi vapaaehtoiset haastatellaan ennen toiminnan aloittamista. Samanlainen haastattelu tehdään myös toimintaan mukaan tuleville perheille. Haastatteluilla tutustutaan tarkemmin toiminnan aloittaviin lapsiin ja nuoriin ja aikuisystäviiin sekä selvitetään kunkin toiveita ja odotuksia. Tietojen pohjalta jokaiselle lapselle ja nuorelle etsitään sopiva aikuisystävä. (emt., 7.) Tämän jälkeen aikuisystävä, lapsi ja lapsen vanhemmat tapaavat yhdessä toiminnan työntekijän kanssa. Tapaamisessa sovitaan yhteisistä pelisäännöistä sekä tapaamistahdista. Toimintaan toivotaan sitoutuvan vähintään vuodeksi. (Aikuisystävätoiminta 2010a.)

Aikuisystävätoiminta korvaa aikuisystäväparin tapaamisista aiheutuvat kohtuulliset kulut (Aikuisystävätoiminta 2010d). Työntekijä toimii aikuisystävien tukena toiminnassa ja auttaa mahdollisissa ongelmatilanteissa. Aikuisystäville järjestetään toiminnan ohella myös vertaistapaamisia. (Aikuisystävätoiminta 2010b.) Lisäksi toiminnassa mukana oleville perheille ja aikuisystäville järjestetään säännöllisesti yhteisiä tapahtumia ja retkiä. Toiminnan päättyessä pidetään tarvittaessa lopetuspalaveri, jossa aikuisystävä ja perhe tapaavat ja keskustelevat yhdessä työntekijän kanssa. (Moilanen ym. 2009, 7.)

3.3 Toiminnan määrittelyä

Aikuisystävätoiminta on ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä (Moilanen ym. 2009, 10; Aikuisystävätoiminta 2009). Ehkäiseväksi lastensuojeluksi luokitellaan erityisen tuen antaminen niille lapsille ja perheille, jotka eivät ole lastensuojelun asiakkaina. Ehkäisevällä lastensuojelulla edistetään lasten ja nuorten hyvinvointia ja kehitystä sekä tuetaan vanhemmuutta. (Sosiaaliportti 2009.) Työllä pyritään ennaltaehkäisemään lasten, nuorten ja heidän perheidensä ongelmia. (Malin 2009.) Erilaisten hyvinvointia uhkaavien tekijöiden on sanottu johtuvan lasten elämässä olevien aikuissuhteiden vähentymisestä tai heikentymisestä (Moilanen ym. 2009, 10). Aikuisystävätoiminta tekee ehkäisevää lastensuojelutyötä juuri tähän ongelmaan puuttuen.

Aikuisystävätoiminta on toiminnaltaan hyvin samantyylistä kuin lastensuojelun tukihenkilötoiminta (Kari & Rajalin 2008, 13; Moilanen 2005, 14). Tukihenkilötoiminnan tavoitteena on vaikuttaa myönteisesti lapsen elämään ja ennaltaehkäistä mahdollisia vaikeuksia. Tukihenkilö on tarkoitettu lapselle tai nuorelle, joka tarvitsee enemmän aikuisen tukea. Tukihenkilön tarve voi johtua joko vanhempien tilanteesta tai lapsen omista vaikeuksista. Tukihenkilötoiminta on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa. (Korhonen 2005, 9 – 10.) Vaikka aikuisystävätoiminta perustuu samankaltaisille ajatuksille kuin tukihenkilötoiminta, aikuisystävätoiminta eroaa tukihenkilötoiminnasta avoimuudellaan. Toisin kuin tukihenkilötoiminnassa, aikuisystävätoimintaan tulevilta lapsilta ja nuorilta ei edellytetä minkäänlaisia ongelmia. Tällä pyritään välttämään tiettyä leimaavuutta. (Kari ym. 2008, 13; Moilanen 2005, 14). Tukihenkilötoimintaan liittyy jo nimensäkin vuoksi helposti mielikuva yksipuolisesta toiminnasta, joka perustuu

aikuiselta lapselle periaatteeseen. Aikuisystävätoiminnassa puolestaan painotetaan aikuisystävän ja lapsen tasa-arvoisuutta ja yhteistä jakamista. (Aikuisystävätoiminta 2010c.)

Aikuisystävätoiminta perustuu aikuisystävien vapaaehtoisuuteen. Vapaaehtoistoiminta on yleisesti ottaen taloudellista hyötyä tavoittelematonta, ei-ammattillista, hyvinvoinnin edistämiseksi tehtävää palkatonta toimintaa (Moilanen 2005, 15). Vaikka aikuisystävätoiminta on vapaaehtoista, oleellista kuitenkin on aikuisystävien sitoutuminen toimintaan. Vapaaehtoistoiminnassa on myös muistettava, ettei se missään olosuhteissa korvaa ammatillista lastensuojelutyötä (Moilanen ym. 2009, 10).

Aikuisystävätoiminta on lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa sukupolvityötä. Sukupolvityö käsitteenä on eri sukupolvien saattamista yhteen osapuolia hyödyttävien toimintojen kautta. Työn tavoitteena on hyödyntää eri sukupolvien välisten suhteiden voimavaroja. (emt., 11 – 12.) Toiminta käsitteenä on vielä Suomessa vieras. Monet ammattilaiset ja verkostot tekevät sukupolvityötä, vaikka eivät siitä tuota nimeä käytäkään. (Moilanen 2005, 88.) Vaikka aikuisystävätoiminnassa aikuisystävän ja lapsen ikäero ei välttämättä ole kuin 15 vuotta, toiminta luokitellaan sukupolvityöksi. Joissakin maissa määrittelyn kanssa ollaan tarkempia. Iso-Britanniassa sukupolvityössä kohtaavat pääasiassa alle 25-vuotiaat ja yli 50-vuotiaat eikä näiden ikäluokkien väliin jäävää ryhmää luokitella kuuluvaksi sukupolvityöhön (Springate & Atkinson & Martin 2008, 4). Kuitenkin periaate toiminnan vastavuoroisuudesta on sama (emt., 17).

4 AIKUISYSTÄVÄTOIMINNAN ESITTELYVIDEON TARKOITUS

Monet aikuisystävätoiminnasta kiinnostuneet eivät tiedä, mitä toiminta käytännössä on. Toiminnasta tiedotetaan esimerkiksi oppilaitosten ja erilaisten ilmoitusten kautta. Esitteet eivät kuitenkaan anna varsinaista kuvaa siitä, minkä luontoista toiminta on.

Aikuisystävätoiminnan työntekijöiltä kysytään monesti, mitä toiminta käytännön tasolla on ja mitä aikuisystävät lasten kanssa tekevät (Vallisto 2010a). Toiminta räätälöityy aikuisystäväparin mukaan ja tämän vuoksi työntekijöiden on näihin kysymyksiin vaikea vastata. Ajatus Aikuisystävätoiminnan esittelyvideosta syntyi juuri tämän ongelman pohjalta.

Aikuisystävätoiminnan esittelyvideon tarkoitus on antaa toiminnasta kiinnostuneille, mahdollisille tuleville aikuisystäville, kuva siitä, mitä toiminta käytännössä on. Tämä ei ole kuitenkaan itsetarkoitus vaan tällä tavoin toimintaan pyritään myös saamaan lisää vapaaehtoisia aikuisystäviä. Oletettavaa on, ettei toimintaan mukaan lähteminen motivoi, jos itse toiminnasta ei edes ole selkeää kuvaa. Tämän vuoksi esittelyvideon merkitys on suuri. "Kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa" on hyvin perusteltu ilmaisu ja kertoo esittelyvideon tarkoituksenmukaisuudesta.

Aikuisystävätoiminnan esittelyvideota tullaan käyttämään toiminnan erilaisissa infotilaisuuksissa. Tämän lisäksi se tullaan mahdollisesti laittamaan internetiin, josta sen voivat kaikki halukkaat vapaasti katsoa. Näin video toimii myös kiinnostuksen herättämisessä. Työn tavoitteena on laajempaa kiinnostusta herättämällä sekä selkeämmän mielikuvan synnyttämällä lisätä vapaaehtoisten aikuisystävien lukumäärää.

Aikuisystävätoiminnan esittelyvideo toimii käytännössä aikuisystävätoiminnan mainoksena. Normaalisti mainonnan perimmäisenä tarkoituksena on rahan tuottaminen (Rönkkö 2008, 60). Mainonnalla voidaan tavoitella kuitenkin myös muita asioita. Monet kansalaisjärjestöt ovat voittoa tuottamattomia, mutta saattavat silti mainostaa. Vaikka mainonnalla ei taloudellista motiivia olisikaan, erilaisia toimintoja on mainostettava toiminnan säilymisen vuoksi. Tällainen mainonta, jolla pyritään edistämään

tärkeitä asioita, on yhteiskunnallista mainontaa (Malmelin 2003, 36). Yhteiskunnallisessa mainonnassa oleellista ei ole taloudellinen päämäärä (emt., 37; Åberg 2000, 190). Luonteeltaan se on ennemminkin tietoiskumaista (Teirikari 2003, 118). Aikuisystävätoiminnan esittelyvideo on nimenomaan yhteiskunnallista mainontaa, koska pääasiassa se on toiminnan esittelyä.

Yleensä mainonnassa mainostettava asia pyritään esittämään mahdollisimman myönteisenä (Rönkkö 2008, 121). Kuitenkin tilaajan puolelta tuleva toive sekä oma ajatukseni jo aivan alkuvaiheessa oli tehdä esittelyvideosta mahdollisimman aito ja todellisuutta vastaava. Realistisena jonkin asian näkeminen voimistaa kyseisen asian välittämää viestiä (Mustonen 2001, 60). Näin ollen aitouden painottaminen voisi myös voimistaa videon tarkoitusta toimintaan motivoimisessa. Yhteiskunnallisessa mainonnassa monesti totuudenmukaisuus onkin hyvä perusta (Teirikari 2003, 118). Tärkeimpänä syynä esittelyvideon aitouteen näimme kuitenkin oikean kuvan välittämisen. Emme halunneet videolla manipuloida ketään toimintaan mukaan. Koska toiminta vaatii sitoutumista, halusimme antaa siitä oikean kuvan, jotta vapaaehtoiset myös tietäisivät millaiseen toimintaan ovat mukaan tulossa. Näin motivaation syntyminen syyt olisivat aitoja ja sitoutuminen voimakkaampaa.

Aikuisystävätoiminnan markkinoiminen on tärkeää, koska toimintaan tarvitaan koko ajan lisää vapaaehtoisia aikuisystäviä. Tällä hetkellä jo pelkästään Jyväskylän, Laukaan ja Hankasalmen alueilla aikuisystävää odottaa 15 perhettä (Vallisto 2010a). Tärkeää olisi, että jokaisella toimintaan tulevalla lapsella ja nuorella olisi mahdollisuus saada oma aikuisystävä.

Nykypäivänä ihmisten sosiaaliset verkostot ovat muuttojen vuoksi hajallaan. Muutot opiskelujen tai työn perässä ovat todella yleisiä ja siksi sukulaiset saattavat asua hyvinkin kaukana. Näin ollen kaikilla lapsilla ei ole omien vanhempien lisäksi muita turvallisia aikuisia elämässään. (emt.) Vanhemmilla ei kuitenkaan aina esimerkiksi töiden vuoksi jää riittävästi aikaa lapsilleen (emt.; Sihvola & Kukkamaa 2003, 12). Tämän vuoksi monet vanhemmat kokevat lapsensa tarvitsevan yksilöllistä aikaa jonkun toisen turvallisen aikuisen kanssa. (Vallisto 2010a.) Myös lapset itse kaipaavat aikuisen seuraa. Monesti pelkästään jo aikuisen läsnäolo riittää. (Sihvola ym. 2003, 15.) Aikuisystävätoiminta on olemassa juuri näitä tarpeita varten. Vaikka tukihenkilötoi-

minta luonteeltaan on samankaltaista, se ei ole kaikille perheille avointa (Kari ym. 2008, 13; Moilanen 2005, 14) eikä näin ollen korvaa aikuisystävätoimintaa.

Aikuisystävätoiminnan merkitys on perheestä ja lapsesta riippuen hyvin yksilöllinen. Toiminta ei ole tarkoitettu ainoastaan vastaamaan joihinkin tiettyihin perheen tai lapsen tarpeisiin. Sen merkitys perustuu myös toiminnan tuottamaan lisäarvoon yleiselle hyvinvoinnille ja elämänilolle. Toiminnan tuoma arvo on kiistatonta toimintaan mukaan tulon syystä riippumatta, eikä mikään syy ole toista vähäisempi. Toisten kohdalla merkityksessä painottuu tuki ja turvallinen aikuisuus, toisille toiminta puolestaan merkitsee erityisesti ystävyyttä ja lapsen saamaa yksilöllistä huomiota.

5 TYÖN ALKUVAIHEET

5.1 Aiheen syntyminen

Opinnäytetyön aiheen mietintäprosessi alkoi jo opiskelujeni ensimmäisenä vuotena Yhteisöviestinnän- ja mediakasvatuksen orientaatiokurssilla. Vaikka päädyin kurssille osittain sattumusten saattamana, kiinnostuin kurssilla käsiteltävistä asioista heti. Erityisesti videokuvaaminen ja -editointi kiinnostivat. Kurssin aikana aloin ajatella, että jonkinlainen video toiminnallisena opinnäytetyönä olisi todella hieno juttu. Idea esittelyvideosta syntyi kuitenkin vasta yli vuosi myöhemmin, kesällä 2009 ollessani harjoittelussa Aikuisystävätoiminnassa.

Harjoittelussa sain tutustua Aikuisystävätoimintaan melko tarkasti. Pula aikuisystävistä tuli pian selkeästi esille. Koin tämän johtuvan mainostamisen ja toimintaan motivoitumisen puutteesta. Tuolloin mieleeni tuli idea jonkinlaisen esittelyvideon tekemisestä. Ajattelin, että video voisi toimia motivoivana ja kynnystä madaltavana tekijänä vapaaehtoisten mukaan tulemiseen. Vaikken ollut varma, toimisiko juuri tällainen tapa Aikuisystävätoiminnassa, ehdotin videota Aikuisystävätoiminnan päällikölle ja koordinaattorille. He innostuivat ideasta välittömästi ja sovimme alustavasti esittelyvideon tekemisestä opinnäytetyönäni.

Minulla oli jo tuolloin jonkinlainen visio siitä, millainen videosta voisi tulla. Olin ajatellut, että videolla näytettäisiin, mitä aikuisystävätoiminta käytännössä on, eli aikuisystävän ja lapsen yhdessäoloa ja heidän erilaisia ajanvietteitään. Sain tietää, että toiminnasta oli aikaisemmin tehty lyhyt video, jossa haastateltiin yhtä toiminnassa mukana olevaa perhettä. Koska kyseinen video keskittyi perheen näkökulmaan, toisesta videosta haluttiinkin enemmän toimintaa esittelevä. Näin ollen omat ajatukseni ja tilaajatahon toiveet työn sisällöstä kävivät hyvin yksiin. Tilaajan toiveena oli myös, ettei video sisältäisi varsinaista toiminnan faktatietoa vaan nimenomaan juuri toiminnan kuvaamista.

5.2 Idean kehittäminen

Toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistyvät teoreettinen tieto ja käytäntö. Työ koostuu aina jonkinlaisesta konkreettisesta tuotteesta, eli produktista, sekä raporttiosuudesta. Raportti sisältää produktin valmistamiseen liittyviä asioita sekä prosessin ja lopputuloksen arviointia. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9 – 65.)

Jo pian opinnäytetyöidean synnyttyä otin yhteyttä kouluuni ja varmistin aiheen sopivuuden toiminnalliseksi opinnäytetyöksi. Sen jälkeen sovimme Aikuisystävätoiminnan koordinaattorin, Matias Valliston kanssa asian tiimoilta syksyllä tapaamisen. Hän toimi tilaajan puolelta työni ohjaajana. Ensimmäisissä keskusteluissa pohdimme työn sisältöä ja kävimme läpi Aikuisystävätoiminnan puolelta tulevia toiveita esittelyvideosta. Vaikka käsityksemme videon sisällöstä tuntuivat olevan hyvin samankaltaisia, syntyi pieni pelko työn haastavuudesta. Ensimmäistä kertaa tajusin, että saattaisi oikeasti olla niin, ettei kukaan haluaisi tulla mukaan videolle. Koska videolla oli jo alusta alkaen tarkoitus näyttää aitoja toiminnassa mukana olevia ihmisiä, koko työn kohtalo riippui ihmisten saamisesta mukaan. Vaikka mukaan videoon ei tarvitsisi tulla montakaan, olisi löydyttävä pareja, joista sekä perhe että aikuisystävä suostuisi osallistumaan. Ainoastaan näin videolla olisi mahdollista näyttää oikeita tapaamisia. Haasteellisuuden vuoksi mietin jo aiheen jättämistä, mutta koska mielenkiinto aiheita kohtaan oli suuri, suunnittelut jatkuivat.

Laitoimme yhdessä Matiaksen kanssa toiminnassa mukana oleville perheille ja aikuisystävälle kirjeen videosta (Liite 1). Kirjoitin kirjeeseen esittelyvideosta itse, jotta kirje olisi henkilökohtaisempi. Koska kirjeet lähetettiin Aikuisystävätoiminnan puitteissa, laitoimme kirjeen johdannoksi viestin myös Matiakselta. Kirjeen mukaan laitoimme kaavakkeen, jolla perheet ja aikuisystävät voisivat ilmoittautua videoon sekä antaa kuvaamiseen luvan. Vastaukset pyysimme joulun mennessä, jotta ehtisimme tarvittaessa tehdä vielä mahdollisia varasuunnitelmia. Olimme syksyn alussa mieheni kanssa aloittaneet aikuisystävätoiminnan ja toimimme aikuisystävinä kahdelle sisarukselle. Yhtenä varasuunnitelmana olikin, että tarvittaessa voisimme myös itse osallistua videoon.

Vastauksia ei tullut kuin muutama. Hienoa oli kuitenkin, että yhdestä aikuisystäväparista sekä perhe että aikuisystävä olivat halukkaita osallistumaan videoon. Näiden lisäksi myös yksi perhe ilmoittautui mukaan ja he sattuiivat olemaan juuri minun ja mieheni omat lapsiystävät. Näin ollen selvää oli, että kuvaamisen lisäksi olisin videolla myös kuvattavana. Kolme aikuisystävää ja lasta tuntui melko sopivalta määrältä videoon.

6 IDEASTA VIDEOKSI

6.1 Käsikirjoitus

Käsikirjoituksen merkityksestä videon kuvaamisessa voidaan olla kahta eri mieltä. Joidenkin mielestä käsikirjoitus on videon onnistumiseksi vähintäänkin lähes välttämätön (Ang 2006, 122; Levy 2001, 29). Toisen näkemyksen mukaan liiallinen suunnittelu ei ole hyväksi. Molemmat näkemykset toimivat, mutta kumpikin omanlaisessaan videotyössä. (Ang 2006, 122.)

Esittelyvideon luonnetta suunnitellessani pidin todella tärkeänä videosta välittyvää tunnetta. Halusin videolla olevien tilanteiden ja reaktioiden, ei ainoastaan vaikuttavan, vaan oikeasti olevan aitoja ja luonnollisia. En halunnut missään tapauksessa vaikuttaa tapahtumien kulkuun ohjaamalla. Kaiken tuli olla aitoa. Tarkoituksenahan oli näyttää, mitä aikuisystävätoiminta oikeasti on, ei, miltä sen halutaan näyttävän. Kuvamateriaalin aitouden säilyttäminen oli suurin syy käsikirjoituksen pois jättämiseen. Liiallinen suunnittelu voi rajata luonnollisuutta (emt.) ja siksi koin paremmaksi kuvata tapaamisia vapaamuotoisesti täysin aikuisystäväparin ehdoilla.

Koska kuvaamiset hoidettiin aikuisystäväparin normaaleissa tapaamisissa, käsikirjoitus ja "näyttelemine" olisi myös sotkenut tapaamisen kulkua. Kuvaaminen olisi tällöin vienyt parin oikeaa laatu-aikaa pois. Tämä olisi mielestäni sotinut koko videon tarkoitusta vastaan.

Käsikirjoituksen tarkkuuden sanotaan määrittävän kuvaamisen tehokkuuden. (Jyväskylän Ammattikorkeakoulu 2010.) On myös tapauksia, joissa käsikirjoitus on olemassa, mutta sitä lopulta joudutaan muuttamaan (Teirikari 2003, 113 – 114; Rönkkö 2008, 124). Varsinkin isojen muutosten tekeminen käsikirjoitukseen kuvaustilanteessa saattaa viedä todella paljon ylimääräistä aikaa. Tämän vuoksi uskon, että aina tarkka käsikirjoitus ei lisää tehokkuutta vaan se voi myös häiritä kuvaamista.

Editointia varten käsikirjoitus voi olla todella hyödyllinen. Jos etukäteen on tiedossa, miltä lopputulos tulee näyttämään, editointi on helpompaa, kun tiedetään, miten leikkaukset ja järjestelyt tehdään. Muussa tapauksessa suunnittelu on tehtävä editoinnin yhteydessä (Ang 2006, 166) ja näin editointiin kuluu enemmän aikaa. Tämä säästää myös rahaa, jos tiedossa ei ole ilmaista paikkaa, jossa on editointimahdollisuus. Koska omalla koneellamme editointiohjelma oli, editointiin käytetty aikataulu ei ollut niin tarkkaa.

6.2 Kuvaaminen

Esittelyvideon kuvaamista varten olisin saanut Pelastakaa Lasten videokameraa käyttööni. Kameran käyttö olisi kuitenkin ollut rajoitettua ja aikatauluissa olisi ollut soveltamista. Koska kuvaaminen pyrittiin järjestämään aikuisystävän ja lapsen normaaleissa tapaamisissa, kameran saaminen juuri silloin ei välttämättä olisi ollut mahdollista. Itselläni oli tarkoitukseen soveltuva videokamera, joten päätin hoitaa kuvamisen sillä. Kuvasin esittelyvideon Canon Legria FS200:lla.

Aloitin videon kuvaukset tammikuun 2010 alussa. Tapasimme joka toinen viikko lapsiystäviämme ja joka kerralla pyrin kuvaamaan ainakin vähän. Näin sain videoon eriluontoisia tapaamisia. Omissa tapaamisissa kuvaaminen oli melko haasteellista tapaamisen ohella. Alun perin tarkoitukseni oli kuvata videomateriaali kokonaan itse. Tämä ei kuitenkaan kuvattavaksi osallistumisen vuoksi kaikilta osin onnistunut. Näin ollen mieheni kuvasi tapaamisissamme myös pieniä pätkiä.

Kuvatessani omia aikuisystävätapaamisiamme, pystyin hyvin valitsemaan tapaamisten ohjelmiksi sellaisia aktiviteetteja, joita oli mahdollista ja mielekästä kuvata. Esimerkiksi uimista olisi ollut mahdotonta päästä kuvaamaan.

Ulkona ja julkisilla paikoilla kuvatessa piti huomioida ulkopuoliset ihmiset niin, ettei heitä ainakaan tunnistettavasti näkyisi valmiissa videossa. Markkinointi- ja mainontatarkoituksessa ihmisistä ei saa käyttää selkeästi tunnistettavia kuvia ilman asianomaisten lupaa (Mäkelä & Suvanto 2010). Tiedonvälitystarkoituksissa kuvia sen sijaan saa käyttää ilman lupaakin (emt.). Vaikka Aikuisystävätoiminnan esittelyvideo ei

varsinainen mainos olekaan, päätin varmuuden vuoksi pitää henkilöiden tunnistamattomuudesta kiinni. Koska myös tilojen haltijalla on oikeus halutessaan kieltää kuvaaminen (emt.), esimerkiksi eläinkaupassa oli kohteliasta ja asianmukaista kysyä lupa videokameran käyttöön.

Miettiessäni tapaamisten ohjelmaa pyrin huomioimaan myös aktiviteettien monipuolisuuden. Tämän vuoksi yritin miettiä tapaamisiin myös sisällä tehtäviä juttuja. Kuvaaminen tehtiin kokonaisuudessaan talviaikaan, joten videon ajattomuuden taatakseni, pyrin ottamaan videoon myös paljon sisäkuvausta.

Toisen aikuisystäväparin kuvaaminen oli huomattavasti helpompaa kuin omien tapaamisten. Pystyin keskittymään täysipainoisesti kuvaamiseen ja taustalla olemiseen. Tapaamisten sisällöstä ainoa toiveeni oli, että tekemistä olisi mahdollista kuvata. Pari halusi itse olla sekä ulkona että sisällä ja tämä sopi erinomaisesti.

Hyvään kuvanlaatuun vaikuttaa muun muassa zoomauksen käyttö ja valaistus. Runsa zoomauksen käyttö kuvaamisessa saa lopputuloksen näyttämään hyvin alkeelliselta (Ang 2006, 74). Tämän vuoksi en käyttänyt zoomausta kuvaamisessa juuri ollenkaan. Heikko valaistus tekee kuvan helposti rakeiseksi. Tästä johtuen kuvanlaadun takaaminen sisätiloissa kuvatessa oli hankalaa. Onneksi valaistus oli kuitenkin sisätiloissakin riittävää, koska lisävalaistuksen käyttäminen ei kaikissa tapauksissa olisi ollut edes mahdollista.

Kuvatessani pyrin pitämään kuvaamistilanteen mahdollisimman luonnollisena, jotta aikuisystäväparin tapaaminen ei olisi häiriintynyt. Kamerassa olevan taittuvan näytön vuoksi pystyin pitämään kameraa sylissäni tai pöytään tuettuna (emt., 72). Näin kuvaus onnistui huomaamattomammin eikä siksi tuntunut häiritsevän kuvattaviakaan.

Koska kuvasin videon ilman käsikirjoitusta, kuvasin tapaamisista paljon ja monipuolisesti materiaalia. Vaikka käsikirjoitus olisikin, on hyvä kuvata materiaalia myös sen ulkopuolelta (emt., 123). Monesti näistä ylimääräisistä, suunnittelemattomista otoksista muodostuu tärkeä ja piristävä osa lopullista videota. Kuvatessani pyrin kuvaamaan tilanteita myös monista eri kuvakulmista. Näin editointivaiheessa olisi enemmän

mahdollisuuksia yhdistellä erilaisia pätkiä toisiinsa (emt., 123) ja valmista videota olisi mukavampi katsoa. Kuvattua materiaalia tuli kaikkiaan noin kolme tuntia.

6.3 Tekstiosiot

Jo videon suunnittelun alussa ajattelin, ettei videolla ainakaan pääasiallisesti olisi ääntä vaan taustalla olisi musiikki. Tämän vuoksi mietinkin, että jonkinlaiset väliotsi-
kot tai tekstiosiot kuvausosioiden väliin olisi hyvä idea.

Kun kuvausmateriaali oli valmiina, aloin miettiä millaiset tekstiosuudet videoon sopisi. Mietin myös, millä lailla videolla saataisiin näkymään eri-ikäisiä toiminnassa mukana olevia aikuisystäviä. Videolla mukana olleet aikuisystävät olivat kaikki 20 – 30 -vuotiaita, kuten pääasiassa muutkin toiminnassa mukana olevat aikuisystävät. Toiminnassa on kuitenkin myös keski-ikäisiä aikuisystäviä ja myös heidän olisin toivonut näkyvän videolla jollain lailla. Jonkin aikaa asiaa mietittyäni, keksin että voisin kerätä toiminnassa mukana olevilta ajatuksia toiminnasta ja sen tärkeydestä. Tekstiosuuksiin osallistamalla videon tekoon voisi osallistua nekin, jotka eivät kuvattavaksi halunneet. Ajattelin, että voisin ottaa muutamia vastauksia suorina lainauksina videoon ja laittaa lainauksen yhteyteen aina kunkin iän. Tällä tavalla ehkä eri-ikäiset aikuisystävät saataisiin näkymään videolla. Tämä myös korostaisi videosta välittyvää tunnetta toiminnan tärkeydestä. Samanlaisia kysymyksiä voitaisiin kysyä toiminnassa olevilta lapsilta ja heidän vanhemmiltaan. Näin tekstiosuuksissa näkyisi myös perheen näkökulmaa. Koska pääperiaate videossa oli aitous ja kaikissa asioissa on ikäviäkin puolia, tilaajan toive oli, että myös nämä asiat voisivat näkyä videolla. Niinpä tekstiosuuksiin liittyvissä kysymyksissä tuotiin esille myös tämä puoli.

Päätimme toiminnan koordinaattorin, Matiaksen, kanssa laittaa aikuisystävälle kyselyt tekstiosuuksia varten sähköpostitse (Liite 2), jotta vastaaminen olisi helpompaa kuin postin kautta. Koska kaikille perheille ei ollut sähköpostia, heille laitoimme vastaavan kyselyn postitse (Liite 3).

Tälläkään kertaa vastauksia ei tullut montaa. Vastaukset saatiin kuitenkin yhdeltä vanhemmalta, kolmelta lapselta sekä yhdeltä aikuisystävältä. Videon ikäjakaumaa

vastaukset eivät laajentaneet, mutta ne kuvasivat hyvin toiminnan sisältöä sekä toiminnassa mukana olevien ajatuksia toiminnasta. Näiden vastausten lisäksi mahdollista materiaalia tekstiosuuksiin tuli myös videossa mukana olleilta.

Kyselyissä pyysimme ilmoittamaan, jos omaa nimeä ei haluaisi videolle. Tällöin olisin laittanut lainaukseen keksityn nimen. Vastaukset tulivat kuitenkin ilman tällaista toivetta. Videolla mukana olleiden kohdalla päätin käyttää toisia nimiä, jotta lainaukset pysyisivät riittävän irrallisina kuvamateriaalista.

6.4 Taustamusiikki

Kuten jo aivan alussa olin alustavasti suunnitellut, päätin jättää esittelyvideolta äänet pois ja lisätä taustalle musiikin. Musiikilla voidaan välittää haluttu tunnelma. Se ei saisi kuitenkaan olla pääosassa. (Teirikari 2003, 129.) Halusin taustamusiikin olevan tunnelmaltaan hyväntuulinen ja keveä mutta samalla myös riittävän rauhallinen. Jotta musiikki ei veisi videosta liikaa huomiota itseensä, halusin musiikiksi instrumentaalikappaleen.

Musiikin käyttämisessä on huomioitava käyttöoikeudet. Kun video tulee julkisesti esitettäväksi, kaupallisista äänitallenteista täytyy maksaa tekijänoikeusmaksut (Levy 2001, 65; Long & Schenk 2006, 397). Siksi valitsinkin musiikin internetistä sivuilta, joilta löytyy monia käyttövapaita kappaleita (<http://incompetech.com/m/c/royalty-free/>). Kappaleen löytyminen ei tosin ollut helppoa. Sivuilta löytyi vain yksi tarkoitukseen sopiva kappale. Tämä kuitenkin sattui olemaan mielestäni juuri oikeanlainen ja mitä enemmän kappaletta kuuntelin, sitä paremmin se tuntui videoon sopivan.

Koska kappale oli vain vähän yli kolmen minuutin mittainen, se ei yksinään riittänyt koko videoon. En kuitenkaan halunnut videolle useampaa eri kappaletta, koska niiden olisi tällöin pitänyt sopia todella hyvin yhteen. Valitsemani kappale oli mielestäni niin sopiva, että päätin laittaa sen videolle useamman kerran. Uskoin kappaleen toistumisen olevan videolla melko huomaamatonta, koska musiikki oli tarkoitettu vain taustamusiikiksi ja valitsemani kappale oli instrumentaalimusiikkia.

6.5 Editointivaihe

Koska itselläni oli editointiohjelma omasta takaa, editointityö onnistui kotona. Editoinnissa käytin Adobe Premiere Elements 8.0:a.

Videon editointivaihe alkaa kuvausmateriaalin katsomisella. Tämän jälkeen materiaalista valitaan mielenkiintoisimmat ja tarkoituksenmukaisimmat kohdat. Nämä kohdat leikataan ja yhdistellään valmiiksi videoksi. (Ang 2006, 164.) Leikattuja videopätkiä kutsutaan leikkeiksi (emt., 168; Levy 2001, 18). Prosessi saattaa kuulostaa yksinkertaiselta, mutta vaatii paljon tarkkuutta, kärsivällisyyttä ja aikaa.

Selkeä käsitys videon sisällöstä alkoi muodostua vasta koko videomateriaalin ollessa kasassa. Tämän tiesinkin jo etukäteen sen kokemuksen pohjalta, mitä minulla editoinnista oli. Senkään vuoksi en käyttänyt työssä käsikirjoitusta. Parhaat ideat leikkauksista ja leikkeiden järjestyksestä saan normaalisti vasta kuvausmateriaalin katsottuani. Tällä tavalla kuvasiirtymistä tulee luonnollisempia, kuin jos editoinnin tekisi tiukasti ennalta tehdyn käsikirjoituksen pohjalta.

Ennen editointia katsoin koko kuvausmateriaalin läpi ja tein materiaalista muistiinpanoja. Kirjoitin ylös yleisesti ottaen kaikki eri aktiviteetit sekä joitain ajatuksia, mitä materiaalia katsellessa tuli mieleen. Tämä auttoi hahmottamaan koko materiaalia ja jo jollain lailla selkeämmän käsityksen muodostumista tulevasta videosta.

Materiaalin selaamisvaiheessa myös huomasin, että muutama pätkä kuvatussa materiaalista puuttui. Kuvausmateriaalin siirtämisessä kamerasta tietokoneelle tai sen jälkeen oli tapahtunut jonkinlainen virhe. Onneksi olin tallentanut materiaalin kahteen eri paikkaan koneelle joten puuttuva materiaali löytyi. Tapaus vain muistutti, kuinka tärkeää tietokoneen kanssa on olla tarkka ja että kaikesta tulee olla varmuuskopiot. Opin myös, että vaikka videokuvaamisessa ei käyttäisi käsikirjoitusta, kuvattu materiaali kannattaa kirjata ylös. Jos kuvaaminen sijoittuu eri päville, kuvamateriaali on hyvä siirtää joka kerran jälkeen tietokoneelle ja materiaalin pituus sekä kuvauspäivä kannattaa kirjoittaa samalla muistiin. Näin tiedostoista näkee heti, onko kaikki tallessa. Itselläni poistunutta materiaalia ei ollut paljoa eikä sen puuttuminenkaan olisi näin ollen haitannut. Jossakin toisessa työssä tilanne olisi kuitenkin voinut olla toisin.

Saatuani jonkinlaisen kokonaiskäsityksen kuvausmateriaalista, aloitin videopätkien leikkaamisen. Leikkasin yhden asiayhteyden leikkeiksi kerrallaan, valitsin leikkeistä mieleiseni ja järjestin omaksi kokonaisuudekseen. Näin sain jokaisesta aktiviteetista oman kokonaisuutensa. Aktiviteetit olisi jossain tapauksessa myös voinut sekoittaa, mutta tässä tapauksessa se olisi tehnyt videosta melko sekavan. Selkeintä oli tehdä oma kokonaisuutensa luistelusta, oma leipomisesta ja niin edelleen. Saatuani valmiiksi kaikki kokonaisuudet aloin miettiä niille sopivaa järjestystä.

Kirjoitin kuvakokonaisuudet sekä valitsemani tekstipätkät kaikki omille paperilapuilleen. Tämän jälkeen aloin järjestellä teksti- ja kuvalappuja parhaaksi katsomallani tavalla. Ideanani oli, että teksti- ja kuvaosioita tulisi videoon vuorotellen. Vaikka tekstit eivät liittyneet suoranaisesti kuvamateriaaliin, pyrin tekemään järjestyksestä mahdollisimman luonnollisen. Tekstiosioista valitsin jokaisen kuvaosion eteen siihen parhaiten sopivan ja mahdollisesti myös jollain lailla siihen liittyvän tekstipätkän. Vaikka pääperiaatteenani oli laittaa tekstejä ja kuvaosioita vuorotellen, saatoinkin laittaa jotkut teksti- tai kuvaosiot peräkkäin, mikäli ne niin tuntuivat sopivan parhaiten. Järjestelyssä pyrin myös jakamaan ulko- ja sisäaktiviteetit tasaisesti videoon, jotta lopputulos olisi mahdollisimman tasapainoinen.

Mieleisen järjestyksen löydettyäni järjestelin kuvakokonaisuudet koneelle tekemääni järjestystä vastaavasti ja lisäsin tekstiosuudet oikeille paikoilleen. Tekstiosioihin laitoin valkoisen tekstin mustalla pohjalla, koska musta tausta ei hyppäisi silmille kuvaosioiden välissä. Tämän jälkeen aloin lisätä yksittäisten leikkeiden väleihin siirtymätehosteita huolitellun lopputuloksen aikaansaamiseksi.

Siirtymätehosteet ovat leikkeiden väliin laitettavia efektejä, jotka pehmentävät leikkeestä toiseen siirtymistä (Ang 2006, 180; Levy 2001, 78 – 79). Teksti- ja kuvakokonaisuuksien väleissä käytin alku- ja loppuhimmennyksiä. Muutamien yksittäisten leikkeiden väleissä käytin myös himmennysefektiä, jotta kuvakulman vaihdot olisivat sujuvampia. Jotta kokonaisuudet pysyisivät eheinä, käytin leikkeiden väleissä kuitenkin huomattavasti lyhyempiä himmennyksiä kuin kokonaisuuksien väleissä. Videossa käytettävien siirtymien kestot vaikuttavat oleellisesti katsottavuuteen (Ang 2006, 180). Pidemmät siirtymät auttavat katsojaa erottamaan eri osiot toisistaan ja lyhyemmät luovat mielikuvan tilanteen jatkumisesta (Levy 2001, 83 – 84). Toisena siirty-

mätehosteena käytin rullausefektiä, jota käytin joidenkin kokonaisuuksien väleissä, jotta asiayhteyden vaihtuminen olisi selkeä. Siirtymätehosteiden lisääminen työhön on vain pientä hiomista, mutta sitäkin tärkeämpää. Ilman tehosteita lopputulos näyttää helposti viimeistelemättömältä, mutta niiden liiallisesta käytöstä voi olla haittaa. Useiden erilaisten siirtymätehosteiden käyttäminen videossa voi helposti viedä huomion varsinaisesta asiasta (emt., 82). Tämän vuoksi käytin työssäni ainoastaan kah- ta erilaista tehostetta.

Kun video muuten alkoi olla koossa, lisäsin työhön vielä alkuun otsikon ja loppuun lopputekstit. Tämän jälkeen lisäsin työhön valitsemani musiikin. Koska video oli musiikkikappaletta huomattavasti pidempi, kappale täytyi laittaa videoon useamman ker- ran. Ennen kappaleen uudelleen alkamista, kappaleen lopusta piti poistaa muutama tahti, jotta vaihdoksesta tuli luontevampi. Kappaleiden väliin jätin pienen tauon tahdi- tusten vuoksi, mutta lopputulos oli silti yhtenäinen. Lopuksi leikkasin musiikin lopun sopivan mittaiseksi ja muokkasin musiikin hiljenemään lopputekstien jälkeen. Valmiis- ta videosta tuli noin yhdeksän minuutin mittainen.

6.6 Budjetti

Heti aloittaessani Aikuisystävätoiminnan esittelyvideon suunnittelun keskustelimme tilaajatahon kanssa mahdollisista kuluista. Sovimme Aikuisystävätoiminnan korvaa- van videon kuvaamisesta aiheutuvat kustannukset kuten mahdolliset matka- ja mate- riaalikulut.

Kuvatessani omia aikuisystävätapaamisiamme Aikuisystävätoiminta korvasi aiheutu- neet matkakulut toiminnan puolesta eikä varsinaisesta videon kuvaamisesta näin ol- len matkakuluja syntynyt. Koska toista aikuisystäväparia kuvatessani kuljin tapaami- seen jalkaisin, ei matkakuluja aiheutunut tämänkään osalta. Mahdollisia materiaaliku- luja olisi ollut ainoastaan valmista esittelyvideota varten hankittava yksi DVD -levy. Koska itselläni oli tyhjiä DVD -levyjä ylimääräisenä, annoin videota varten mielelläni yhden niistä. Näin ollen työstä ei aiheutunut ylimääräisiä kustannuksia lainkaan.

7 TYÖN ARVIOINTI JA POHDINTA

7.1 Oma arvio esittelyvideosta

Esittelyvideon tekoprosessi oli pitkä ja monivaiheinen. Prosessi oli mielekäs, vaikka mukaan mahtui niin hyviä kuin huonojakin hetkiä. Vaikeat päätöksenteot kuuluivat prosessiin suunnitteluvaiheesta aina viimeisiin editointivalintoihin saakka.

Esittelyvideo oli suunnitelmaltaan melko haasteellinen. Suurin riski liittyi varmasti ihmisten mukaan saamiseen videolle. Koska jo alussa ajatuksena oli, että videolla kuvattaisiin aitoja toiminnassa mukana olevia aikuisystäväpareja, videon onnistuminen oli kiinni ihmisten innostumisesta lähteä videoon mukaan. Sellaisenaan videoajatus olisi kaatunut, jos mukaan ei olisi saatu aikuisystäväpareja. Itselläni ei ollut tähän varsinaisia varasuunnitelmia. Jälkeenpäin arvioidessani varasuunnitelmia olisi ehdottomasti pitänyt olla. Itselleni tuli vasta ensimmäisissä suunnittelupalavereissa mieleen ajatus siitä, ettei videolle välttämättä saataisi ketään. Tätä olisi pitänyt ajatella jo aikaisemmin. Halusin tehdä videosta aidon ja siksi oikeiden aikuisystäväparien kuvaaminen tuntui ainoalta vaihtoehdolta. Mahdollisena vaihtoehtona olisi ehkä ollut yrittää saada videoon joitain lapsia ja aikuisia esittämään aikuisystäväpareja. Vaikka vaihtoehto ei olisi ollut kovin hyvä, se olisi ollut parempi kuin koko esittelyvideoajatuksen jättäminen. Tässä tapauksessa asiat menivät hyvin, koska sain videolle yhden parin. Tämän lisäksi todella hienoa oli, että satuimme itse olemaan toiminnassa mukana ja perheen innostuessa videosta, minun oli mahdollista kuvata myös omia tapaamisiamme. Omien tapaamisten kuvaamisessa oli kuitenkin myös negatiiviset puolensa. Tapaamisia oli melko vaikeaa kuvata kun kokoajan piti samalla myös osallistua tekemiseen ja olla läsnä. Tämä oli haasteellista, mutta en koe sen kuitenkaan haitanneen tapaamisia tai videon lopputulosta.

Esittelyvideoon olisi ollut hyvä saada myös hieman vanhempia aikuisystäviä. Tämä olisi auttanut eri-ikäisiä samastumaan paremmin aikuisystävän rooliin. Myös videolla mukana olleet lapsiystävät olivat keskenään melko samanikäisiä. Videossa olleet lapset olivat iältään kuudesta kahdeksaan vuotta, mutta toiminnassa on myös teini-

ikäisiä lapsiystäviä. Tämäkin olisi ollut hyvä näkyä videolla, koska jotkut mukaan tulevat vapaaehtoiset haluavat toimia aikuisystävänä mieluummin hieman vanhemmalle lapselle. Eri-ikäisten näkyminen videolla pyrittiin mahdollistamaan tekstiosuuksien keräämisellä. Tämä ei onnistunut. Vanhemmilta aikuisystäviltä olisi saatu ehkä tekstiosuuksiin materiaalia, jos heitä olisi lähestynyt suoraan puhelimitse. Uskon valmiin videon kuitenkin soveltuvan kaikenikäisille aikuisystäviksi haluaville. Videolla olevat ajanvietteet eivät ole sidonnaisia aikuisystävän tai edes lapsen ikään. Näin ollen videoon on varmasti helppo kaikenikäisten samaistua.

Videota olisi ollut hyvä kuvata hieman pidemmällä aikavälillä. Nyt video kuvattiin kokonaisuudessaan talvella ja siksi siinä näkyi vahvasti talvi. Tässä tapauksessa rajoittavana tekijänä oli tiukka aikataulu. Jotta editoimiseen ja työn viimeistelyyn jäi riittävästi aikaa, kuvausmateriaali oli oltava koossa viimeistään maaliskuuhun 2010 mennessä. Tämän vuoksi en saanut viimeistäkään kuvauksista keväisempää materiaalia. Jos kuitenkin tekisin työn nyt alusta, toivoisin aikataulun olevan toisenlainen tai pyrkisin ainakin kuvaamaan osan materiaalista jo syksyllä ennen lumien tuloa. Näin video olisi ajattomampi ja sitä voisi olla mielekkäämpää katsoa myös kesähelteillä.

Vaikka joitain asioita tekisinkin työssä nyt toisin, olen todella tyytyväinen valmiiseen esittelyvideoon. Video onnistui kokonaisuudessaan todella hyvin. Se antaa toiminnasta todellisen kuvan välittäen samalla katsojalle tunteen toiminnan merkityksestä lapselle.

7.2 Tilaajan arvio esittelyvideosta

Saatuani esittelyvideon valmiiksi, toimitin sen työn tilaajalle katsottavaksi. Tilaajataho oli hyväksynyt videosuunnitelmani, mutta koska en ollut näyttänyt videosta vielä minäkäänlaista väliversiota, tilaajan mielipide ei ollut arvaittavissa. Tämän vuoksi oletin automaattisesti videossa olevan vielä muokattavaa. Näin ei kuitenkaan ollut.

Sekä Aikuisystävätoiminnan päällikkö että koordinaattori olivat videoon erittäin tyytyväisiä. Heidän mielestään video oli erittäin onnistunut ja kuvasi hyvin sitä, mitä toiminta käytännön tasolla on. (Vallisto 2010b.) Erityisen otettu ja tyytyväinen olin vide-

on välittämstä hyvästä mielestä, joka työn tilaajalle välittyi. Aikuisystävätoiminnan koordinaattori kuvasikin tuntemuksiaan sähköpostiviestissä näin:

"...Kun itse katsoin videota ensi kertaa tulin siitä hyvälle mielelle ja minua hymyilytti koko videon ajan..." (emt.)

7.3 Aikuisystävätoiminnan tulevaisuus

Aikuisystävätoiminnan RAY-rahoitus on myönnetty tämän vuoden loppuun saakka. Tämän jälkeen toiminnan jatkumisesta ei ole täyttä varmuutta. Tästä huolimatta toiminnan uskotaan vahvasti jatkuvan samassa muodossaan. Toiminnan järjestäjätahot ovat vielä hieman epäselviä.

Aloittaessani opinnäytetyöni suunnittelun pohdin moneen kertaan, onko toiminnan kehittäminen järkevää, jos sen jatkumisesta ei ole takeita. Tällainen lähestymistapa on kuitenkin virheellinen. Nykypäivänä monia järjestö- ja nuorisotyön työmuotoja toteutetaan määräaikaisina hankkeina tai projekteina, joiden jatko on epävarmaa. Epävarmuuden ei kuitenkaan tulisi olla toiminnan kehittämisen esteenä. Jos kaiken toiminnan kohdalla kehittäminen jätettäisiin epävarman jatkon vuoksi, mitkään työmuodot eivät kehittyisi. Kehittämistyö ei ikinä ole turhaa.

Aikuisystävätoiminnan esittelyvideota voidaan käyttää vapaaehtoisten aikuisystävien mukaan innostamisessa toiminnan jatkuessa, vaikka järjestäjätahot vuoden vaihteen jälkeen vaihtuisivatkin. Lisäksi esittelyvideota voidaan käyttää tarvittaessa jatkorahotusta haettaessa toiminnan kuvaamisen apuna. Koska aikuisystävätoimintaa järjestetään tällä hetkellä ainoastaan Keski-Suomessa, toimintaa voidaan esittelyvideon avulla myös laajentaa muualle Suomeen. Sen avulla mahdolliset tulevat toiminnan järjestäjätahot saavat kuvan toiminnan sisällöstä.

8 LOPUKSI

8.1 Jatkotutkimusaiheet

Omaa opinnäytetyötäni tehdessä pohdin paljon Aikuisystävätoiminnan laajentamista myös muualle Suomeen. Tuntuu harmilliselta, että toimintaa tällä hetkellä on ainoastaan Keski-Suomessa. Yksi jatkotutkimusaihe voisikin olla toiminnan laajentaminen. Tutkimuksella voisi selvittää esimerkiksi näkeekö muut Pelastakaa Lasten aluetoimistot tai MLL:n piirit toimintaa merkityksellisenä ja olisiko niillä halua mahdollisesti toimintaa järjestää. Tekemääni esittelyvideota voisi käyttää tutkimuksessa apuna näyttämällä eri tahoille, mitä toiminta käytännössä on. Toisena tutkimusaiheena voisi olla Aikuisystävätoiminnan merkitys toiminnassa mukana oleville lapsille ja nuorille. Tällainen tutkimus voisi mahdollisesti toimia tukena perusteltaessa toiminnan merkitystä.

8.2 Loppusanat

Vaikka opinnäytetyö kuuluukin oleellisena osana opintoihin, sen tulisi ensisijaisesti olla työelämälähtöinen ja olla jonkin ammattialaan kuuluvan tahon kannalta hyödyllinen. Tämän vuoksi omassa työssäni tärkeimpänä tavoitteenani oli tilaajatahon tyytyväisyys. Koska olen todella itsekriittinen, tärkeää oli tietenkin myös se, että olisin itse lopputulokseen tyytyväinen.

Nyt esittelyvideon ollessa valmis tuntuu hyvältä voidessani sanoa olevani työhön erittäin tyytyväinen. Vaikka joitain asioita tekisinkin nyt toisin, videosta tuli mielestäni toimiva. Erityisen mielissäni olen siihen, että tilaajataho oli videoon niin tyytyväinen. Uskon videon toimivan monien kohdalla ratkaisevana tekijänä toimintaan mukaan lähtemiseen.

LÄHTEET

- Aikuisystävätoiminta 2009. Aikuisystävätoiminnan tausta ja lähtökohdat. Perehdytysmateriaali. Pelastakaa Lapset ry.
- Aikuisystävätoiminta 2010a. Toimintamuodot. Viitattu 18.4.2010.
<http://www.peda.net/veraja/projekti/sukupolvet/aikuisystavat/toiminta/paritoiminta>.
- Aikuisystävätoiminta 2010b. Minustako aikuisystävä? Viitattu 18.4.2010.
<http://www.peda.net/veraja/projekti/sukupolvet/aikuisystavat/aikuisystava>.
- Aikuisystävätoiminta 2010c. Avainsanoja. Viitattu 18.4.2010.
<http://www.peda.net/veraja/projekti/sukupolvet/aikuisystavat/teoria/avainsanoja>.
- Aikuisystävätoiminta 2010d. Toiminta käytännössä. Viitattu 23.4.2010.
<http://www.peda.net/veraja/projekti/sukupolvet/aikuisystavat/toiminta/rajat>.
- Ang, Tom 2006. Digivideo: Kuvaajan käsikirja. Suom. Donagh Coleman ja Ilkka Rekiaro. Karkkila: Kustannus-Mäkelä Oy.
- Jyväskylän Ammattikorkeakoulu 2010. Käsikirjoituksen laatiminen. Viitattu 8.4.2010.
http://aokk.jamk.fi/videotuotanto/kasikirjoituksen_laatiminen.html.
- Kari, Anu & Rajalin, Minna 2008. Loppuraportti, Välittävät sukupolvet -hanke 2005 – 2007. Jyväskylä: Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus.
- Korhonen, Anu 2005. (toim.) Lastensuojelun tukihenkilön käsikirja. Erityishuoltojärjestöjen liitto EIJÄ ry.
- Levy, Jarmo 2001. Digitaalinen videoeditointi. Helsinki: Satku – Kauppakaari.
- Long, Ben & Schenk, Sonja 2006. The Digital Filmmaking Handbook. Third edition. Hingham, Massachusetts: Charles River Media, INC.
- Malin, Maili 2009. Ehkäisevän lastensuojelun tavoitteet ja periaatteet. Viitattu 21.4.2010. <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/tyoprosessi/ehkaisevatyo/tavoitteet/>.
- Malmelin, Nando 2003. Mainonnan lukutaito: Mainonnan viestinnällistä luonnetta ymmärtämässä. Helsinki: Gaudeamus.
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010a. Historia. Viitattu 28.3.2010.
<http://www.mll.fi/mll/historia/>.
- Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010b. Tietoa MLL:sta. Viitattu 26.3.2010.
<http://www.mll.fi/mll/>.

- Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2010c. Organisaatio. Viitattu 28.3.2010.
<http://www.mll.fi/mll/organisaatio/>.
- Moilanen, Johanna 2005. Lapset ja aikuiset kumppaneina – Sukupolvet verkoksi -hanke 2002 – 2004. Loppuraportti. Jyväskylä: Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus.
- Moilanen, Johanna & Rajalin, Minna & Tammelin, Mia 2009. Kouluttajan opas ehkäisevän lastensuojelun vapaaehtoistoimintaan – Esimerkkinä aikuisystävätoiminta. Jyväskylä: Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus.
- Mustonen, Anu 2001. Mediapsykologia. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Mäkelä, Sakari & Suvanto, Timo 2010. Ketä ja missä saa kuvata? Viitattu 23.4.2010.
http://www.nikkemedi.fi/ivailu/sivut_ex/fotopykalat.pdf.
- Pelastakaa Lapset 2009a. Keitä olemme. Viitattu 26.3.2010.
<http://www.pelastakaalapset.fi/fi/jarjesto/keita-olemme>.
- Pelastakaa Lapset 2009b. Järjestö. Viitattu 26.3.2010.
<http://www.pelastakaalapset.fi/fi/jarjesto>.
- Pelastakaa Lapset 2009c. Keskustoimisto. Viitattu 28.3.2010.
<http://www.pelastakaalapset.fi/fi/ota-yhteytta/keskustoimisto>.
- Pelastakaa Lapset 2010. Paikallisyhdistykset. Viitattu 28.3.2010.
<http://www.pelastakaalapset.fi/fi/toiminta/paikallisyhdistykset>.
- Puustinen, Alisa 2009. "Tärkeintä yhdessäolo." Sukupolvet verkoksi ja Välittävät sukupolvet -hankkeiden arviointiraportti. Jyväskylä: Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus.
- Rönkkö, Markku 2008. Lyhyt onni. Helsinki: Mainostajien Liitto.
- Sihvola, Seija & Kukkamaa, Tiina 2003. Lapsen saatavilla: Kirja kummeille ja kummeiksi haluaville. Helsinki: Ajatus Kirjat.
- Sosiaaliportti 2009. Ehkäisevä lastensuojelu. Viitattu 21.4.2010.
<http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/tyoprosessi/ehkaisevatyo/>.
- Springate, Iain & Atkinson, Mary & Martin, Kerry 2008. Intergenerational Practice: a Review of the Literature. LGA Research Report F/SR262. Slough: NFER.
- Teirikari, Pepe 2003. Mainoselokuva. Teoksessa Elina Hirvonen (toim.) Käsikirjoittaminen. Helsinki: Art House Oy, 113 – 132.
- Vallisto, Matias 2010a. Aikuisystävätoiminnan video. Email heidi.hursti@gmail.com 29.3.2010.

Vallisto, Matias 2010b. Aikuisystävätoiminnan esittelyvideo. Email heidi.hursti@gmail.com 1.4.2010.

Vilka, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Åberg, Leif 2000. Viestinnän johtaminen. Helsinki: Inforviestintä Oy.

LIITTEET

LIITE 1

Hei!

Monesti ihmiset haluavat tietää siitä mitä aikuisystävätoiminta on käytännön tasolla. Mitä vapaaehtoiset ja lapset yhdessä touhuavat? Tällaisissa tilanteissa ei aina valitettavasti meillä toiminnan koordinaattoreilla ole kavereinamme lapsi- tai aikuisystävää, joka voisi auttaa vastaamaan tähän kysymykseen. Lähestynkin nyt teitä kirjeitse pyytääkseni apua edellä mainittuun kysymykseen vastaamiseen.

Jokunen vuosi taaksepäin aikuisystävätoiminnasta tehtiin esittelyvideo, jossa lapsi vanhempineen kertovat siitä, mitä mukavia kokemuksia heillä toiminnasta on. Onneksemme saimme aikuisystävätoimintaan viime keväänä osaavan ja innokkaan harjoittelijan, Heidin, joka toivoi saavansa tehdä opinnäytetyönsä aikuisystävätoimintaan liittyen. Asiaa hieman yhdessä pohdittuamme ajattelimme, että voisi olla mukavaa tehdä esittelyvideo siitä, mitä lapsi- ja aikuisystävät keskenään tekevät. Tämän kirjeen liitteenä on kirje Heidiltä, jossa hän alustavasti kertoo siitä, minkälaisesta videosta on kysymys ja siitä, millä lailla hän toivoo perheiden/aikuisystävien videon tekoon osallistuvan.

Osallistuminen videon tekoon edellyttää lapsen ja hänen vanhempiensa sekä aikuisystävän lupaa tapaamisten kuvaamiseen. Lasten, perheiden ja aikuisystävien taustat tai muut henkilötiedot (nimet, osoitteet, asuin alue) eivät tule videossa esille vaan tarkoituksena on kuvata toimintaa. Ennen videon ottamista käyttöön järjestetään videon osallistuneille mahdollisuus nähdä video etukäteen. Tämän kirjeen mukana tulee kirjallinen kaavake, jolla perhe/aikuisystävä antavat luvan toiminnan kuvaamiseen. Lisäksi kirjeessä tulee mukana vastauskuori, jolla kirjallisen kaavakkeen voi lähettää maksutta takaisin. Pyydän vastaukset lähetettävän takaisin 18.12. mennessä.

Aikuisystävätoiminnan koordinaattorina toivoisin, että mahdollisimman moni voisi videon tekoon osallistua. Näen tärkeänä sen, että myös toimintaan osallistuvat pääsevät kertomaan siitä, mitä toiminta heille tarkoittaa. Mikäli asian tiimoilta herää kysymyksiä, niin vastaan niihin mielelläni. Minut tavoittaa numerosta: 050 433 1437 tai sähköpostista: matias.vallisto@pelastakaalapset.fi.

Ystävällisin terveisin

Matias Vallisto

Moikka!

Olen kolmannen vuoden yhteisöpedagogiopiskelija Humanistisesta ammattikorkeakoulusta. Viime kesänä suoritin työharjoittelun Aikuisystävätoiminnassa ja nyt olen tekemässä toimintaan liittyvää opinnäytetyötä. Tarkoitukseni on tehdä innostava mainosvideo mahdollisille tuleville aikuisystävälle ja tarvitsisin videolle toiminnassa mukana olevia aikuisystäviä ja lapsia. Uusia vapaaehtoisia aikuisystäviä tarvitaan kokoajan ja siksi videolle olisi käyttöä.

Videota olisi tarkoitus käyttää aikuisystävätoiminnan erilaisissa infotilaisuuksissa. Sen tarkoituksena olisi antaa toiminnasta selkeämpi kuva aikuisystävätoimintaa harkitseville ja innostaa heitä lähtemään toimintaan mukaan. Videossa näytettäisiin, millainen on aikuisystävän rooli ja mitä lapsen ja aikuisystävän yhdessä oleminen on käytännössä. Videossa ei tuoda julki toiminnassa mukanaolevien henkilöiden tai perheiden taustoja eikä halutessa kenenkään nimiä.

Suurta aikapanostusta videoon mukaantulo ei vaatisi, koska kuvaussuunnitelmat tehdään jo ennen varsinaista kuvaamista. Lisäksi jokainen voi olla videossa mukana juuri sen verran kuin pystyy ja haluaa. Mahdollisuuksien mukaan kuvaaminen pyritään hoitamaan lapsen ja aikuisystävän normaaleissa tapaamisissa. Videoon mukaan tulevat voivat vaikuttaa hyvin paljon videon sisältöön ja siihen, mitä ja miten kuvataan. Kuvaamista ei siis tarvitse pelästyä tai jännittää. Mitään ei kuvata kenenkään tahtomatta.

Suunnitelmissa olisi aloittaa videon kuvaaminen tammikuussa. Koska kuvaamisen sisältö ja suunnitelmat riippuvat oleellisesti videoon tulevista henkilöistä ja heidän toiveistaan, toivoisimme vastauksia mahdollisimman pian, kuitenkin 18.12. mennessä. Yksityiskohdista voimme olla yhteyksissä myöhemmin, mutta mahdollisista kuvausrajoitteista ja toivomuksista olisi hyvä ilmoittaa jo vastaamisen yhteydessä.

Ystävällisin terveisin ja hyviä joulun odotuksia toivottaen,

Heidi Hursti

Minä _____ haluan osallistua aikuisystävätoiminnasta tehtävän esittelyvideon tekemiseen ja minua saa kuvata tässä tarkoituksessa. Olen tietoinen siitä, että videota käytetään aikuisystävätoiminnan mahdollisissa info- tai esittelytilaisuuksissa. Videontekijät sitoutuvat huolehtimaan siitä, ettei henkilökohtaisia tietojani (nimi, osoite, yms.) tule esille videossa.

paikka, aika

allekirjoitus ja nimen selvennys

Lapseni _____ haluaa ja saa osallistua aikuisystävätoiminnasta tehtävän esittelyvideon tekemiseen ja häntä saa kuvata tässä tarkoituksessa. Olen tietoinen siitä, että videota käytetään aikuisystävätoiminnan mahdollisissa info- tai esittelytilaisuuksissa. Videontekijät sitoutuvat huolehtimaan siitä, ettei minun tai lapseni henkilökohtaisia tietoja (nimi, osoite, yms.) tule esille esittelyvideossa.

paikka, aika

allekirjoitus ja nimen selvennys

LIITE 2

Ohessa kirje Heidiltä, joka tekee tällä hetkellä Aikuisystävätoiminnan esittely videota. Vastaukset kirjeessä esitettyihin kysymyksiin voi välittää minulle.

T: Matias Vallisto
Aikuisystävätoiminnan koordinaattori

Moikka!

Kyselimme tuossa loppuvuodesta teiltä halukkuutta osallistua Aikuisystävätoiminnasta tehtävään videoon. Videon kuvaukset on saatu käyntiin, mutta videon tekstiosuuksiin tarvitsisimme vielä vähän apua.

Tarkoituksena on laittaa videoon suoria lainauksia siitä, mitä toiminta aikuisystävälle merkitsee (esimerkiksi näin "Toiminta on mukavaa" – Matti 30v.). Tekstien tarkoitus on kuvata sitä, mitä toiminta merkitsee eri ihmisille. Tekstiosuukien kirjoittamiseen saa osallistua **kaikki toiminnassa mukana olevat**, vaikka ei olisi voinut osallistua esittelyvideon tekoon.

Pyytäisimmekin teitä vastaamaan sähköpostilla muutamalla lauseella seuraaviin kysymyksiin

Mitä toiminta teille merkitsee?
Miksi lähditte mukaan toimintaan?
Mikä toiminnassa on ollut parasta?
Mikä toiminnassa on ollut ikävää?

Kerrothan vastausviestissä myös ikäsi, jotta voimme liittää sen lainaukseen.
Yksityisyysuojan vuoksi muutamme tekstiin nimesi, mikäli niin toivot.

Jo etukäteen vastauksista kiittäen,
Heidi Hursti (yhteisöpedagogiopiskelija)

T: Matias Vallisto
Aikuisystävätoiminnan koordinaattori
Pelastakaa Lapset ry

Keski-Suomen aluetoimisto
Väinönkatu 11 A
40100 Jyväskylä
gsm: 050 433 1437
e-mail: matias.vallisto@pelastakaalapset.fi

LIITE 3

Moikka!

Kyselimme tuossa loppuvuodesta teiltä halukkuutta osallistua Aikuisystävätoiminnasta tehtävään videoon. Videon kuvaukset on saatu käyntiin, mutta videon tekstiosuuksiin tarvitsimme vielä vähän apua.

Tarkoituksena on laittaa videoon suoria lainauksia siitä, mitä toiminta lapselle tai lapsen vanhemmille merkitsee (esimerkiksi näin "Toiminta on mukavaa" – Maija 8v. tai "Toiminta tuo lapselleni turvaa" Liisa 30v.). Tekstien tarkoitus on kuvata sitä, mitä toiminta merkitsee eri ihmisille. Tekstiosuuksien kirjoittamiseen saa osallistua **kaikki toiminnassa mukana olevat**, vaikka ei olisi voinut osallistua esittelyvideon tekoon.

Pyytäisimmekin teitä vastaamaan muutamalla lauseella liitteenä oleviin kysymyksiin ja palauttamaan vastaukset palautuskuoressa.

Kerrothan vastausviestissä myös ikänne, jotta voimme liittää sen lainaukseen. Yksityisyysuojan vuoksi muutamme tekstiin nimenne, mikäli niin toivotte.

Jo etukäteen vastauksista kiittäen,
Heidi Hursti (yhteisöpedagogiopiskelija)
Matias Vallisto Aikuisystävätoiminnan koordinaattori

LAPSELLE

Nimi: _____ Ikä: _____

[] rastita tämä mikäli haluatte lapsenne nimen muutettavaksi

Mikä toiminnassa on ollut parasta?

Mikä toiminnassa on ollut ikävää?

VANHEMMALLE

[] rastita tämä mikäli haluatte nimenne muutettavaksi

Nimi: _____ Ikä: _____

Nimi : _____ Ikä: _____

Mitä toiminta teille merkitsee?

LIITE 4

AIKUISYSTÄVÄTOIMINTA

Mitä toiminta on käytännössä?

- 1 "Parasta toiminnassa on se, että
Saan tehdä tärkeää työtä
Yhten pienen ihmisen hyväksi."
Jenni, 28 v.
aikuisryhmä
- 2 "Pelissä häviäminen on ikävää."
Joni, 7v.
- 3 LÄKSYJEN TEKOA
- 4 LAUTAPELEJÄ
- 5 "On mukavaa tehdä yhdessä
asioita, joista itsekin pitää."
Jenni, 28v.
aikuisryhmä
- 6 ASKARTELUA

7

"Parasta on aikuisystävän kissat,
meille ei saa ottaa eläimiä."

Lotta, 7v.

ELÄINKAUPASSA

8

9

"Lasten kanssa ei tarvitse
olla niin vakava."

Mikko, 36v.
aikuystävä

LUMISOTAA

10

11

"Lapset saavat yksilöllistä huomiota
ja pääsevät mukaan semmoiseen,
mihin ei jakseta koko porukalla
ryhtyä."

Marina, 21v.
201

LEIPOMISTA

12

13

"Parasta on se että saa leikkiä
aikuystävän kanssa."

Milo, 5v.

"Parasta on leikkiminen,
askartelu ja kirjojen
katsominen."

Riikka, 7v.

14

15

JUNARADAN RAKENTELUA**KIRJASTOSSA KÄYNTI**

16

17

"Jos lapsella on huono päivä,
sen kyllä huomaa."

Anna, 21v.
alkuperäinen

"Joskus tapaaminen vie aika
paljon energiaa."

Joni, 20v.
alkuperäinen

18

19

LUISTELUA

"Toiminnassa parasta on se,
kun huomaa olevansa odotettu
vieras."

Anna, 21v.
alkuperäinen

20

21

"Joskus se on ikävää, jos ei saa
jäätelöä kun haluaa."

Joni, 7v.

KAHVILASSA KÄYNTI

22

23

"Toiminta vaatii vain vähän
panostusta ja aikaa."

Mikko, 25c.
alkajaystävä

MÄENLASKUA

24

25

**Tervetuloa mukaan
toimintaan!**